

שכר עצום על הקרבה קטנה:

אנו רוצים לספר שני סיפורים, ולהעמיד אותם אחד מול השני: השבוע נפטרה אמו של הגאון ר' נתן צבי פינקל זצ"ל ראש ישיבת מיר. היא ספרה, שהם היו גרים בשיקאגו, והם היו משפחה מאד אמידה. ר' נתן צבי בצעירותו היה ילד ככל הילדים האמריקאים, ולמד שם בישיבה תיכונית שהיו משחקים שם כמו כולם. שנה אחת, משפחת פינקל באו לבקר בארץ ישראל לקראת ראש השנה. והדוד של בעלה, הגאון ר' אליעזר יהודה זצ"ל ביקש ממנה להשאיר את בנה נתן צבי בארץ למשך שנה אחת. היא אמרה - היו לה את כל הסיבות בשביל לסרב, גם התנאים בארץ היו תנאים קשים ולא מתאימים לבנה, דבר שני - זה היה סמוך לגבול וזה היה מאד מסוכן, ומלבד זאת לא היו טלפונים כמו היום והיה מאד קשה לתקשר מרחוק. ואכן, היא אמרה שהיא לא רוצה, והיא גם לא יכולה, בפרט שהילד עוד באמצע הלימודים והוא מאד מצליח שם, ומאד אוהבים אותו שם.

אחרי זה הגיע ראש השנה, והיא שמעה בקריאת התורה על עקידת יצחק, והסבירו לה את זה יפה בשפה האנגלית והיא מאד התרגשה. והיא חשבה לעצמה, **אם אברהם אבינו שזכה לבן רק אחרי מאה שנה הסכים בכזו שמחה וחדווה למסור אותו לקדוש ברוך הוא, אני לא יכולה למסור את הבן שלי לקב"ה שילמד שנה אחת בישיבה!?**

וממשיכה האמא: חשבתי לעצמי איך אני לא מתביישת... סך הכל שנה אחת שילמד בישיבה, תותרי עליו לשנה! וממחשבה למעשה, היא באה לר' אליעזר יהודה ואמרה לו - אני חוזרת בי. הוא יבא שנה ללמוד בישיבה. ולא נאריך בהשתלשלות העניינים, אך לבסוף הוא גדל ונהיה לראש ישיבת מיר.

ונשאל את עצמנו, האשה הזו הלכה לעשות עקידת יצחק. מה היא עשתה באמת? עקידת יצחק? ...! היא זכתה שהיה לה את העוה"ז הכי גדול שיכול להיות בעולם! הרי אם היא הייתה מסרבת, מה היה לה... איזה ילד אמריקאי כמו כל האמריקאים, או שהוא היה גביר עם שני ילדים או משהו אחר, אמריקה של התפנוקים, ישיבה תיכונית... מה כבר יכול לצאת מזה? איש בער לא ידע. אבל מה היא זכתה היום... **אמה של מלכות! היא זכתה שהבן שלה היה ה-ראש ישיבה המפורסם של העולם, והיום זה הנכד שלה. וכל המשפחה מסביב, נכדים ונינים ובני נינים, כולם תלמידי חכמים. בת מאה ואחד והיא נישאה על כפיים בכל מקום. הרבנית פינקל, הרבנית פינקל!!!**

זה עקידת יצחק?! נדמה לה שהיא עוקדת... אבל היא צריכה להודות לקב"ה על כל רגע! במסירות נפש שלה - היא פתחה צוהר לחיים כאלו שהיא בכלל לא העלתה על הדעת... וכי היא חלמה אי פעם שהיא תהיה כזו מכובדת ברומו של עולם, עם כזה שבט, שבכל מקום שמה נישא לתהילה בפי כל.

מוישה'ה...

ויש את המעשה ההפוך, ההיפך הגמור. (לפי מה שמשופר בהקדמת הספר של ר' יצחק וולדשטיין זצ"ל זה **מעשה אמיתי**).

אחת מהעירות שהייתה בה 'ישיבת נובהרדוק' בתיה היו עשויים עץ, וכשפורצת שריפה במקום כזה האש עוברת

הקב"ה מתגעגע אלינו

לפני לא הרבה זמן עברנו את תקופת האבלות של שלשת השבועות. בהלכה יש כמה דרגות בחומרת האבלות: מתחילים עם שלשת השבועות, ואח"כ עוברים לתשעת הימים, אח"כ שבוע שחל בו, עד שמגיע תשעה באב, וכל זמן מוסיף והולך בחומרת האבלות.

גם באלול זה אותו הדבר: מתחילים עם ימי אלול שהם ימי הרחמים והסליחות, אח"כ מגיעים שתי השבתות האחרונות. ידוע שהמשגיח הגה"צ ר' יחזקאל לוינסטיין זצ"ל היה מרבה לדבר בגודל מעלת שתי השבתות האחרונות של השנה. אלמלא שמרו ישראל שתי שבתות - מיד היו נגאלים. אחרי זה מתחילים ימי הסליחות, ולאחמ"כ ערב ראש השנה, ואז מגיע יום הדין.

היום אנחנו נמצאים באלול על כל גווניו. הקב"ה מדבר אלינו בכל האופנים, ובאיזה לשון... אה! ר' שלום שבדרון זצ"ל היה עושה את זה עם הניגון... קול דודי דופק... איך הקב"ה מבקש ומתחנן פתחי לי...! אחותי, רעיתי, יונתי, תמתי, שראשי נמלא טל קווצותי רסיסי לילה...

איזה געגועים, איזה תשוקה, איזה אהבה ואיזה חיבה! תראו איך שהקדוש ברוך הוא בא אלינו, דופק, פתחי לי... כביכול הוא צריך אותנו... פתחי לי, בואי! אבל עד שהתעוררנו, דודי חמק עבר... ופתאום, הוא רק עובר - נפשי יצאה בדברו! אבל כבר היה מאוחר... בקשתיהו ולא מצאתיהו, קראתיו ולא ענני. ידוע, שכשהגיע ר' יעקב גלינסקי זצ"ל בפעם הראשונה בבחרותו לביאליסטוק, שלחו אותו לבית הכנסת לפני שהוא ייכנס לישיבה. וכשהגיע ר' יעקב לאותו בית כנסת הוא שמע קול של בחור שחוזר הרבה פעמים על הגמ' (בעירובין נד, א) שינא, חטוף ואכול חטוף ושתי דהאי עלמא דאזלינן מיניה - כהילולא דמי! אותו בחור גדל להיות מרן הסטייפלער זצ"ל.

ומסבירים מה זה 'כבי הילולא דמי': בכל חתונה - יש מנות. והנה כעת מתחילים לחלק את המנה הראשונה, ובדיוק פגשתי חבר שהגיע ופטפטתי עמו, ופתאום מגיע המלצר ומוריד את כל המנות הראשונות - ונותן מנה שניה. אני אומר, 'רגע, אני עוד לא התחלתי לאכול!...' 'מצטער אדוני, משיב המלצר, כעת נגמר המנה ראשונה, תאכל מנה שניה. והוא לוקח לי את זה.

ככה אותו הדבר, האי עלמא כבי הילולא דמיא. היה מנה ראשונה, היו לנו שלש שבועות של אלול, וכבר לקחו לנו אותם. רוב אלול כבר עבר לנו!!! נשארנו בשליש האחרון. כעת אנו מתחילים סליחות. והנה גם סליחות יעבור לנו, לא נוכל לעשות שום דבר! אח"כ מגיע ערב ראש השנה, אך תכף כשעובר ערב ראש השנה - אנחנו כבר במשפט. ואז, בקשתיהו ולא מצאתיהו... קראתיו ולא ענני. נפשי יצאה בדברו... אבל כבר אין עם מי לדבר, ואין על מה לדבר כי נמצאים כבר במשפט.

היום, תראו איזה לשונות... אחותי, רעיתי, יונתי, תמתי! איזה אהבה! איזה חיבה! איזה געגועים!!! כמה הקב"ה אוהב אותנו ורוצה אותנו! אבל זה בזמן מוגבל. ומשעובר הזמן ואתה לא מנצל - אז חפשתיהו ולא מצאתיהו קראתיו ולא ענני. ואז המו מעי לו, אבל כבר אין על מה לדבר.

במהירות מבית למשנהו והכל נשרף כליל. ועד שמכבים זה לוקח זמן. פעם אחת פרצה שריפה באחת הבתים, ומשהבחינה אם המשפחה שהבית החל לעלות בלהבות מיהרה והעירה את כל ילדיה והוציאה אותם לרחוב באמצע הלילה עם הפיגמות. ומשיצאה החוצה היא נשמה לרווחה, ברוך ה'.

אך לפתע היא קלטה שאת מוישה'ה היא השאירה בפנים... ברגע הראשון היא אבדה עשתונות. היא תאבד את מוישה'ה, הוא יכול להישרף... נורא ואיום! היא רצתה לפרוץ לבית ולהציל אותו, אך הבית כבר היה אפוף הלהבות ואם היא היתה נכנסת - היא לא היתה יכולה לצאת. מה עושים!!! היא התחילה לצעוק, וכל השכנים באו והתאספו.

בסוף היא נזכרה. הרי מוישה'ה ישן בצד השני של הבית והאש עוד לא הגיעה לשם, אני יצעק לו שיש שריפה, והוא יקפוץ קומה אחת ואני יציל אותו. היא רצה מיד לצד השני והתחילה לצעוק, מוישה'ה! מוישה'ה! תתעורר!!! וכמובן כל השכנים התאספו במקום, ושמעו את מוישה'ה אומר, אמא, למה את מעירה אותי באמצע הלילה? יש חושך בחוץ ועוד לא צריך ללכת לחיידר... **מוישה'ה! מה אתה מדבר... יש אש בבית! שריפה! אתה תשרף!!!** וכולם שומעים אותו: אמא'ה, למה את מפחידה אותי? אני ילד קטן... תני לי לישון! והאמא לא יודעת את נפשה: **מוישה'ה! מוישה'ה! תפתח את העיניים, תראה שזה שריפה!!!** אמא, את רוצה להעיר אותי ואת סתם מפחידה אותי... אין לי כבר כח לשמוע יותר. וקולו נדם. וכעבור זמן קצר יצאה הלווייתו... כל העיר היתה מזועזעת... מה ביקשו ממך בסך הכל... תפתח עיניים! תראה! **מוישה'ה עלה בלהבות... מוישה'ה רצה לישון...**

ר' יצחק וולדשטיין זצ"ל נכנס לשיבה אסף את הבחורים ואמר, כולם מדברים על מוישה'ה, **אנחנו לא ככה!?!** באה שנה, וראינו את התוצאות של השנה. תפתח עיניים! הרי רואים דברים לא רגילים, איך הקדוש ברוך הוא לקח כ"כ הרבה נפשות בקורונה, ומלבד זה היו השנה עוד הרבה אסונות, אסון מירון, אסון קרלין, אסון מיאמי, ועוד, אתה רואה, תפתח עיניים! זה בידיים שלך!!!

הקב"ה שולח שופר, עורו ישנים משנתכם, נרדמים הקיצו מתרדמתכם!!! תתעורר! תביט מה היה בשנה שעברה, אני בא אליך ורוצה להציל אותך! תקפוץ!!! הנה הידיים שלי... כי ידך פשוטה לקבל שבים. אבל הבן אדם רוצה לישון... וכשהוא מתעורר זה כבר אחרי יום כיפור, ואז - אפילו מביא כל אילי נביות אין שומעין לו. מה שהיום אפשר כלאחר יד, אח"כ כבר נגזרה הגזרה. בואו באמת נתעורר!

'סוף מעשה במחשבה תחילה'

אבל אני רוצה לומר לכם, ולדבר כדבר איש אל רעהו: אומרים לבחור, תבא לתפילה בישיבה, הבחור מחייך... הוא רוצה להמשיך לישון. מה קרה?... מוישה'ה שהמשיך לישון, מה הוא חשב? שהוא מרוויח לישון שעה נוספת. אבל מה הוא הפסיד?... חיים! הוא קיפח את חייו בשינה הזו.

הרבנית פינקל ע"ה חשבה שהיא מוסרת נפש, אבל מה היא הרויחה? את כל העולם הזה! שני החלקים הללו נותנים לנו הרבה מסר לחיים:

יש כאלו שחושבים, מה, אני ילמד?! אני יהיה מתמיד?! אז לוותר על כל הנייעס, לא לפטפט בלילה, זה מסירות נפש! אבל אני ימסור את הנפש בשביל זה. **אבל לאט לאט הוא קולט איזה עולם הזה יש לו, עולם של תענוגות!... איזה גישמאק, איך הוא נהנה, אחרי זה הוא לאט לאט עושה גם שידוך טוב, ונהיה מגיד שיעור מוצלח, וזוכה לילדים טובים.**

והוא לא מאמין בעצמו, מסרתי נפש, אבל איזה מסירות נפש... תראה איזה חיים אחרים זה! על מה אתה מדבר...

ולעומתם, יש אחרים, אמנם הם מועטים - אך גם להם יש יום דין ור"ה, כשיש תפילה בישיבה הוא רוצה לישון, רוצה להרוויח... אבל הוא מפסיד חיים! כי לתפילה בישיבה אין תחליף! אין!!! אח"כ הוא גם מאחר לסדר כי הוא רוצה להמשיך לישון. נדמה לו שהוא מרוויח עוד כמה דקות שינה, אבל הוא מפסיד חיים.

תארו לעצמכם שאחד ישן, ואח"כ הוא שמע שהגיע מישהו לשיבה וחילק הרבה כסף לכל מי שבא בזמן... הוא יסלח לעצמו?!...! **אתם יודעים איזה ערך יש לתפילה בישיבה?! איך התפילה מתקבלת בישיבה, דמצלי במקום זהו גרסי. איך זוכים... אתה ישנת עוד כמה דקות. ישנת והפסדת חיים.**

אמר פעם מרן ראש הישיבה זיע"א לאחד: תדע לך, בחורים בישיבה כל אחד עם המעלות שלו, אחד יותר בעל כישרון, והשני יותר מתמיד, השלישי מתפלל יותר טוב, כולנו נמצאים. אבל יש הרבה בעלי כישרון שאוהבים 'לשחק' עם החיים שלהם. וכל הגדול מחבירו יצרו גדול הימנו.

יש בעל כישרון שהוא משתעשע בזה שהוא בעל כישרון ויודע לשאול שאלות טובות, והמגיד שיעור מתייחס אליו וכו'. המשיך הרה"י ואמר: עוברים שנים, הוא בזבז קצת את הזמן והשני הצליח יותר. ופתאום הוא מוצא את עצמו בגיל ארבעים, חמישים, כל החברים שלו המתמידים, אחד נהיה מגיד שיעור, ואחד נהיה ראש ישיבה, ועוד כל מיני מרביצי תורה. והוא?... כלום לא. אפס! אליהם כולם רצים בשידוכים, ואילו - עושים לו טובה שמסתכלים עליו... והוא אכול חרטות, יכלתי להיות ראש ישיבה! הוא לא יכול לסלוח לעצמו. אם הייתי **טיפה יותר מנצל - הייתי מרויח!**

היה אחד, שבצעירותו הוא היה עילוי אדיר! עילוי בקנה מידה לא רגיל, וכולם רעשו סביבו. אבל הוא היה סגנון יותר קליל... הוא אהב לשחק שחמט, קצת טיולים פה ושם, להיות גם בבורסה... אך סמוך לפטירתו הוא אמר איבדתי חיים!!! אמנם למדתי, אבל יכלתי להיות ברומו של עולם! הפסדתי את כל החיים שלי.

וזה מלווה אותנו לאורך כל הדרך. אדם חושב שהוא עושה מסירות נפש והוא לא יודע מה הוא מרויח. בחור בא לתפילה בישיבה, ואח"כ הוא זוכה לסייעתא דשמיא, והקדוש ברוך הוא עונה לו, והוא מצליח בלימוד, וכמו שכותב החזו"א, שהתפילה עוזרת ללימוד, והלימוד עוזר לתפילה.

מרן הראש ישיבה זיע"א אמר לי פעם, **אתה יודע למה התפילות שלנו לא נענות? בגלל שהקב"ה מעריך את התפילות שלנו כמו שאנחנו מעריכים אותם.** אם פעם אתה ישן ואח"כ מתפלל בשטיבלך, ומזלזל בתפילה, וגם כשאתה מועיל בטובך לקום - אתה מגיע באיחור, מה'מאחרים לבא וממהרים לצאת'... אז מה אתה רוצה, הרי אתה עצמך לא מאמין בזה, אז למה שאני יעריך את זה? כך אמר לי הרה"י. תבא כמו בן אדם, תתפלל כמו שצריך. אתה יודע כמה תפילה יכולה לעזור? כמה תפילה יכולה להועיל!?

אבל יש כאלו שנדמה להם שלהתחיל להשתנות זה כמו עקידת יצחק... אבל זה לא עקידה ולא יצחק, אתה הולך לעולם הזה אחר, הנאות אחרות, כל החיים שלך משתנים. מצליח בשידוכים ומצליח בהכל. ומצד שני, אם אתה רוצה להמשיך קצת לישון אתה מאבד חיים, פעם לישון פעם לפטפט ופעם לטייל. הרי כל הדיבורים בלילה זה יצר הרע לא רגיל! אם היו מקליטים את זה היית מתבייש שאי מי ישמע את זה... אין עם מי לדבר.

'וימינו תחבקני'

בשיחות החפץ חיים כותב בנו ר' אריה לייב מה העבודה של אלול! 'ללמוד הרבה תורה, ותפילה בכוונה בלי קרירות'. החיי

אדם כותב מה העבודה בימים אלו: 'תשובה תפילה וצדקה'. במדרש שיר השירים (פ"ב) כתוב שמאלו תחת לראשי - זה קריאת שמע, וימינו תחבקני - זה תפילה. שמאלו תחת לראשי - זה ק"ש, זה מלכות, שמקבלים עול מלכות שמים! וימינו תחבקני זה תפילה, תפילה זה אבא! אוי, איזה הרגשה נעלית שמביא המסילת ישרים, כמו בן שניגש לאבא ומבקש ממנו, ומתחנן לפניו! וימינו תחבקני...! הירושלמי בסוף ברכות (סג) אומר, אדם נכנס לבית הכנסת ועומד מאחורי העמוד ומתפלל בלחישתו, והקב"ה מאזין לתפילתו כאדם המשיח באוזן חבירו והוא שומע. וכי יש לך אלוך קרוב מזה שהוא קרוב לבריותיו כפה לאוזן?! וימינו תחבקני! אתם מבינים על מה מדובר פה?... הקדוש ברוך הוא מחבק אותי, עם מה? אני נותן לך תפילה, בא!!! ואני כמו אבא שרוצה לתת. הרחב פיד ואמלאהו!

בספר שיש יצחק מביא שמרן החזון איש שאל פעם את הרב דסלר איך זה שבתפילה מתחילים לדבר על דברים כ"כ גבוהים כאבות הקדושים, הקל, הגדול, הגיבור, והנורא קל עליון! ואח"כ יורדים ומבקשים ברוך עלינו, אבא, אני רוצה אוכל... וכן כל צרכי הפרטיים. איך יורדים מגדולות ונפלאות לכאלו קטנות?

אמר הרב דסלר, בן אדם שכל רצונו בעולם הזה הוא בשביל הרוחניות - זה חלק מעבודת ה'. **אמר לו החזון איש ואני חושב אחרת. עי"ז שבן אדם מרגיש בתפילה תלות בבורא עולם והוא נושא אליו עיניים - זה הקירבה הכי גדולה שיכולה להיות לו! זה ה'וימינו תחבקני'.**

אמר לי מרן רה"י זיע"א, עיקר התפילה זה לא הבקשות. עיקר התפילה זה התלות בקב"ה, הבקשות זה היכי תמצוי לתלות. כשאני מגיע לתלות מוחלטת בבורא עולם, כשאני מרגיש תלוי בו וקרוב אליו, אז הקב"ה בא ומחבק אותי. וימינו תחבקני! אתם יודעים מה זה ההרגשה של וימינו תחבקני? תנסו פעם... תראו! אה!!!

הגאון ר' נתן צבי פינקל זצ"ל הגיע פעם לאסוף כסף בניו יורק, בקהילה של ה'חילאפסי' זה בית כנסת ידוע, הם אנשים מאד טובים ויש שם הרבה גבירים. אך ר' נתן צבי הרבה פעמים לא יכל לדבר בגלל המחלה שהיתה לו. הוא נכנס פנימה, וכמעט לא הצליח לדבר, הוא אמר: יהודים! הילדים שלי בארץ רעבים ללחם!!! ופרץ בבכי ולא יכל יותר לדבר. וזה עשה יותר ממה שעשה נאום של שעות... **אני בא לקדוש ברוך הוא ואומר לו: רבונו של עולם! אין לי מישהו אחר, רק אתה יכול לעזור לי, תעזור לי! ופתאום אתה מרגיש שמחבקים אותך!...**

קשר עם הקב"ה!

בספר מעשה איש מביא שר' אלעזר צדוק טורצ'ין בא פעם למרן החזון איש והחזו"א אמר לו, לפעמים רואים אדם שאחרי שבעים שנה פתאום יורד מהדרך. הוא לא ירד אחרי שבעים שנה, הוא הלך באיטיות, הלך וירד... עד שהוא איבד את הכל. ומה הפשט בזה? יהודים מדברים על אמונה, אבל זה מצות אנשים מלומדה. אני לא באמת חושב על הקב"ה. אני מתפלל רק בגלל שצריך להתפלל, ואני לומד כי צריך ללמוד, אך אני לא רואה שום קשר עם הקב"ה, רק אני יודע שיש כזה דבר, אז ממילא לאט לאט זה עוזב אותי, והרחוב עושה את שלו, עד שאני מאבד את האמונה.

שאל אותו ר' אלעזר צדוק, איך עושים שיהיה לו קשר עם הקב"ה ותשאר האמונה? **אמר לו החזון איש, כל דבר לבקש מהקדוש ברוך הוא ולהגיד לו תודה רבה. והוא אמר לו גם איך: לדוגמא, אדם רוצה לקנות נעליים, בדרך כלל כשקונים זה נראה טוב, אחר כך זה מתחיל ללחוץ, ולהיות קטן, מתחילים בעיות... אז להגיד, רבונו של עולם! תעזור לי שאני יקנה נעליים טובות.**

אני הולך לקנות עניבה, תתפלל שאני ימצא עניבה יפה! קניתי עניבה יפה - להגיד תודה רבה. והגאון ר' שמשון פינקוס היה מוסיף שבאותו רגע שאחד מבקש מהקב"ה עניבה יפה היה יהודי נוטה למות ומבקש חיים, והקב"ה עונה לשניהם כי הוא אבא ואוהב את הילדים שלו. כך יהודי חי עם בורא עולם. תלות גמורה. כי רק הוא יכול לעזור ואין אף אחד אחר שיכול לעזור, ועל כל דבר הוא יכול לעזור, אפילו על דברים קטנים, תבקש ממנו! אם אתה לא יכול להירדם, תבקש, תעזור לי שאני ירדם! תבקש ממנו, תדבר איתו, תתפלל אליו והוא יעזור לך! הוא אוהב אותך!!!

ההרגשה עם תפילה זה עם אבא! אפשר לדבר איתו, אשפוך לפניו שיחי צרתי לפניו אגיד... בהתעטף עלי רוחי. מגיעים לבן אדם רגעים שהוא כבר לא יכול שום דבר. יהודי ביד הקב"ה. הייפלא מה דבר?! הקדוש ברוך הוא יכול בין רגע להפוך את הכל. לכאן ולכאן. ומה קובע? ראש השנה והימים האלו.

אנו רגילים לספר כל שנה את הסיפור שהיה עם בחור משיבת 'כפר גנים' שלא היה לו חשק ללמוד והוא שמע פעם בדרשה שכדאי לנצל את ימי אלול ועשרת ימי תשובה, ולבקש מהקב"ה ולהתחנן, ואכן כך עשה, הוא ביקש התחנן ובכה בלי סוף, וקיבל.

השבוע סיפרתי את זה בבית כנסת אחד, ולאחר השיחה בא אלי אברך וסיפר לי, שגם הוא, היתה לו שנה מטורפת עם בלבולי מחשבות, והיה לו קשה ללמוד, הוא הרגיש שהכל לא הולך לו, אבל הוא לקח את עשרת ימי תשובה, בכה התפלל והתחנן והכל עבר לו!

ומה אתה חושב הוא אומר לי, שאני יוותר היום לקדוש ברוך הוא?! אני הולך לעשות לו את זה עוד פעם... הכל אפשר בימים האלו, אבל צריך לזוז!!!

'ולנו בושת הפנים'...

מרן ראש הישיבה זיע"א דיבר פעם קודם הסליחות בישיבת גאון יעקב (שמעתי מהמשגיח הגר"נ ברנשטיין) והוא הביא את הגמרא בבבא בתרא (פא.) הקונה שלשה אילנות מביא ביכורים וקורא, כיון שאז הוא ודאי קנה קרקע, אך אם קנה רק שני אילנות - זה ספק אם הוא קנה קרקע ולכן הוא מביא ואינו קורא. שואלת הגמרא, הרי זה ספקא דאורייתא וספקא דאורייתא לחומרא, ומדוע לא יקרא מספק? ומתוצת הגמרא דאם הוא קורא והם לא גדלו בקרקע שלו זה שקר ומפרש רש"י וכתב 'דובר שקרים לא יכון לנגד עיני'.

אומר הרה"י, עומד פה ספקא דאורייתא מול ספק שקר, ורואים שספק שקר יותר חמור. המשיך הראש ישיבה, עוד מעט אומרים סליחות, איך מתחילים? 'לך ה' הצדקה ולנו בושת הפנים'. יש פה מישהו שמתבייש...? אחרת זה דובר שקרים להגיד ולנו בושת הפנים... צריך שיהיה קצת רגש של בוש. אני לא מדבר על הרגש של בוש שכותב ה'תומר דבורה', הוא כותב כך, הרי עם מה אתה חוטא?? תארו לעצמכם שבא אדם ותורם הרבה כסף לישיבה, והולכים עם הכסף הזה להדביק פלקטים בכל העיר נגדו. ואחרי זה אני תופס מה עשיתי פה, זה הרי בוש וחרפה...

אומר התומר דבורה, עם מה אתה חוטא? אתה מדבר לשון הרע, עם מה? עם הפה. אני נתתי לך את החיים, אני נתתי לך את הפה ונתתי לך את הכח לדבר, ועם זה אתה חוטא נגדי בלי להתבייש?! וכי יש לקדוש ברוך הוא איזה מניעה ליישב לבן אדם את הידיים שלו, או את הפה או את כל גופו?! אבל ה' ברחמיו ממשיך לתת!... איזה בוש נוראה...

אבל לא צריך להגיע לזה, הרבה פחות... הקב"ה יורד לקראתנו עם כזה אלול נפלא, מה הוא לא עושה עבורנו... אני יוצר יצירה של ימי רצון וכמו שדיברנו בשם ה'ר"ן שהטעם שראש השנה

בתשרי זה בשביל שיהיה קודם את אלול שהם ימי רצון ואני רוצה שתזכו במשפט. וכן מביא המשנה ברורה (תקפ"א) כי באלו הימים התשובה מקובלת להיות לו קרוב אל דודו בתשובה.

הימים הללו כאלו מיוחדים עד כדי כך שהבן איש חי (פרי וישלח) מביא שלמרות שכל יום אדם צריך להשתדל לישון כפי שהוא צריך, אבל באלו הימים אם הוא ממעט בשינה ועוסק בתורה ותפילה ותשובה - זה לא יזיק לו. [אמנם בדור שלנו צריך לשאול רב אם זה גם שייך, אבל זה בן איש חי!]

הקדוש ברוך הוא בא אלינו עם בריאה חדשה שנקראת אלול, **אפילו הטבעים משתנים!!!** הקב"ה פותח לי את הכל. ואיך הוא מדבר?... פתחי לי, אחותי, אל מי הוא מדבר? אל הפושעים הכי גדולים, אל החוטאים... אחותי, רעייתי, יונתי, תמתי, שראשי נמלא טל... קוצותי רסיסי לילה...

הוא אוהב אותנו ורוצה אותנו, אבל אנו לא זזים מהמקום... כולם רוצים, אבל כמו שהגדיר הגאון ר' רפאל שמואלביץ זצ"ל, שאנחנו רוצים לרצות... אם אתה תרצה בקב"ה אז גם הוא ירצה בך, את ה' האמרת, וה' האמירך, אתה לקחת אותו - אז הוא מחזיר לך. לרצות באמת להשתנות! ובכלל, מה הבעיה?... כבר דיברנו על זה שהכל ביד הקב"ה. תבקש ממנו! הוא יתן לך את הכל!

ונמשיל ונספר: היה ילד שעשה שטויות ואבא שלו שלח אותו מהבית. אבא שלו היה גביר גדול, אך הוא נישל אותו מכל הנכסים. ביום הראשון הוא הלך לישון בגינה. פתאום בא אליו בן אדם ושאל, מה אתה עושה פה? השיב הבן, אבא שלי זרק אותי מהבית. אמר לו: בא אלי, אני יתן לך אוכל טוב, ומקום לישון, תעבוד אצלי, ואני ישלם לך משכורת כפולה. השתכנע הבן ועשה את זה. לאחר תקופה, אמר לו בעל הבית, כבר חסכת הרבה כסף, כדאי לך לפתוח עוד קונדיטוריה, תרויח גם אתה, ותהיה אתה הבעל הבית...! וכך הוא נתן לו עוד עצות איך להשקיע ולהשקיע עד שהוא נהיה עשיר גדול. ואז הוא כתב מכתב לאבא שלו: אבא, נישלת אותי?! רצית להזיק לי?... אני לא צריך אותך, אני מסתדר לבד... יש לי כסף לבד, והכל לבד. **אומר לו האבא... הכל נחמד. אבל מי שלח את הבן אדם הזה, מי נתן לו כסף לעזור לך כל הזמן? זה הייתי אני!!!... הקדוש ברוך הוא...** אנחנו חושבים אני מסתדר לבד, יש לי הכל. אבל מאיפה יש לך??? מי נתן לך? הקב"ה נתן לך את השכל, ונתן לך את הבריאות, ואת הכל...!

בואו קצת נתכופף, נרגיש בושת פנים, כמה אבא טוב ונותן, כמה אבא משתוקק ומבקש... אני רוצה אותך אצלי. זה הרי מבהיל עד כמה אבא מוכן לכל דבר... אפילו אם חטאתי, העיקר בואו בחזרה!

מרון שר התורה הגאון רבי חיים שליט"א מביא, איך הקב"ה מתחשב אפ"י בחוטאים הכי גדולים! כשמתחיל משהו של תשובה - הכל משתנה והוא יכול לחזור למה שהוא היה קודם. אבל משהו צריך לזוז... **ובאמת לזוז, באמת להיות רציני, באמת** לבקש מהקב"ה. לרצות להשתנות. אם אין לך חשק ללמוד - תבקש!!!

תיכנס למעלית

שמעתי סיפור מבעל המעשה, הגאון ר' אריה שכטר זצ"ל. הוא היה הולך לדבר בסמינרים של בעלי תשובה. באחד הסמינרים, כל פעם אחרי שהיה נגמר הסמינר, וכולם היו יוצאים ברגשות של התלהבות והתפעלות - היה שם אחד שדאג לצנן את כולם ולהתלוצץ על הכל. זה דמוגויה... עובדים עליכם... ובאמת לא רצו לקחת את אותו אחד לסמינר, אבל הבן זוג שלו התחנן

שהוא יישאר שם. אחרי שש סמינרים - אותו אחד אומר: טעיתי. הכל אמת. ואז העלו אותו לבמה לדבר, (זה היה המנהג שם) כולם רצו לשמוע את הסיפור איך מי שתמיד היה נגד, פתאום השתכנע אחרי שש סמינרים... והוא אמר, תראו, אם היו אומרים לי שהאמת בשמים - והיו מוכיחים לי את זה, הייתי יודע שתי דברים: א. שהאמת בשמים. ב. שאני לא יכול להגיע אל האמת כי איך אני יכול לעלות לשמים?... זה שהיהדות אמת - אין לי ספק. אני יכול אפ"י לשכנע בזה את האפיקורס הכי גדול. אבל בשבילי - זה כמו לעלות לשמים. איך אוכל להגיע לזה!!! וירד מהבמה. נהיה מצב רוח מדוכא, הכל נדם... אכזבה כ"כ גדולה... אבל מי שהכיר את ר' אריה - הוא לא היה מאבד עשתונות... הוא עשה את עצמו 'תמים', ואמר:

אני רוצה לשאול שאלה: היית פעם במגדלי התאומים? בטח? כמה קומות יש שם? למעלה ממאה. מה דעתך שאתה עומד למטה, ומישהו אומר לך, אני רוצה להפגש אתך בעוד עשר דקות בקומה התשעים ושבע. תגיד לו - זה בלתי אפשרי! הרי לעלות קומה אחת - לוקח חצי דקה... ובעשר דקות אפשר להגיע מקסימום לקומה העשרים בשארית הכוחות... איך נגיע לקומה התשעים ושבע? אותו אחד לא קלט. מה, הרב לא מבין עניין?... מי הולך לשם ברגל... אתה נכנס למעלית לוחץ על הכפתור, ובתוך דקה אתה למעלה, ונשאר לך עוד תשע דקות לנוח. **אה... אמר הרב, יכול להיות שהאמת בשמים, אבל מי בקש ממך לעלות לשמים? תכנס למעלית ויעלו אותך!**

וכבר אחז"ל במדרש רות (פרשה ז אות ז) ובוזעו עלה השער וישב שם והנה הגואל עובר אשר דבר בוועז... אי"ר שמואל בר נחמן אפ"י היה בסוף העולם הטיסו הקב"ה והביאו לשם... ר' אליעזר אומר בוועז עשה את שלו ורות עשתה את שלה ונעמי עשתה את שלה, אמר הקב"ה אף אני אעשה את שלי, (להטיסו לשם - ולשם תזכורת זה היה לפני עידן המטוסים), אדם עושה את שלו - השאר הקב"ה מעלה ומסדר.

ובזה נבין את האמור בפרשה (ל, יא-יד) כי המצוה וגוי לא בשמים הוא ולא מעבר לים כי קרוב אליך הדבר מאד בפיך ולבבך לעשותו... ופרש"י לא בשמים היא, שאילו היתה בשמים הייתה צריך לעלות אחריה וללומדה. ותשוב השאלה איך עולים לשם? ותשוב התשובה **תיכנס למעלית אח"כ ייעלו אותך, אותו 'מטיסו' שגומע מרחקים הוא גם מגביה מרחקים.**

אכן לכאורה יש לנו עוד דבר הטעון ביאור אם ניקח דרך דוגמא שיש לידי חפץ כלשהו, ומישהו פונה אלי איפה החפץ הזה? ואני משיב לו לא באמריקה ולא בסין וגם לא ביפן רק פה לידי? אלא הוא הדבר אשר דיברנו, אחד מסתכל על הקומה התשעים ושבע וחושב ואומר איך אוכל להגיע לשם בזמן קצר, זה הרי כ"כ גבוה, ועונה לו חברו נכון זה גבוה אבל אתה רק תיכנס 'למעלית' שהיא לידך, תוך זמן קצר תהיה למעלה, היא תעלה אותך. **אלול זה מעלית. תכנס למעלית, אלול מעלה אותך!**

תרצה באמת להשתנות, תבקש מהקב"ה תן לי לב שאני יאהב ללמוד! שאני יאהב להיות במוסר. ותתקרב בעבודה שלך ליראת שמים, ולתפילה בכוונה. אתם תראו פלאים!!!

יש לנו פחות מעשרים יום עד יום כיפור, אריין חאפן. לחטוף! האי עלמא כבי הילולא דמיא, מורידים את המנה הראשונה, כבר ירד לנו שני שלישי מאלול, בואו ננצל! אפשר לשנות חיים. בואו נכנס למעלית. נזכה כולנו באמת שהתפילות יתקבלו לרצון, וכולנו נזכה לכתובה וחתומה טובה. אמן.

(נמסר מוצש"ק כי תבא ליל א' דסליחות)

העצה לזכות בדין

אנחנו היום נמצאים ביום היא"צ של מרן החפץ חיים זיע"א. כ"ד אלול. בואו ונלך בעקבותיו, ונראה קצת איך זוכים בדין: בספר אוצרותיהם אמלא של הגאון ר' אליעזר טורק שליט"א, מביא מהגאון ר' שכנא זאהן זצ"ל (שהיה תלמיד של הח"ח, והיה לו גם כולל קדשים) שאמר שהחפץ חיים היה אומר, **שהעבודה באלול בשביל לזכות בדין - זה עמל התורה.** והוסיף, מי שזוכה בשמים לתואר 'עמל בתורה' יש לו פרוטקציה מיוחדת בעת המשפט. דנים אותו בקבוצה נפרדת, וכל מעשיו נידונים לפי הסתכלות זו, בקטגוריה של 'עמל התורה'. מי שאומר שזה לא מתאים לחפץ חיים לדבר על עמל התורה - זה אחד שלא מבין מה זה חפץ חיים... כל הח"ח זה חפצא של עמל התורה, כל המהות שלו באה על עמל התורה.

עצה נוספת לזכות בדין

אמרה לי דודתי הדודה חנה ע"ה [אשתו של הגי"ר נח שמעונוביץ זצ"ל, המייסד וראש ישיבת 'כנסת חזקיהו' בכפר חסידים] היו לה הרבה פנינים מהמשגיח הגה"צ ר' אליהו לאפיאן זצ"ל. דבר אחד היא אמרה לנו, שר' אליה אמר **שיש פרוטקציות בשמים.** ולמעשה, הפרוטקציה הזו נמצאת גם בכתובים. בספר כוכבי אור (החדש) של ר' יצחק בלאזר זצ"ל כתוב בהקדמה, שהיה חלום להגי"ר חיים ברלין זצ"ל והוא סיפר אותו לשני אנשים: להרב אריה לוי, ולהרב מקריניק (חתנו של ר' איצליה). ר' חיים ברלין סיפר שהוא סיכם עם ר' איצליה שמי שייפטר קודם - יבא לשני בחלום. ור' יצחק נפטר קודם, עד שבת הוא לא הגיע. הוא אמר שהוא היה עסוק בדינו. אבל בשבת הוא הגיע, וסיפר לו את מה שהוא אמר. ואז מספר ר' חיים, שאלתי אותו מה עם דין שמים? ואמר ר' איצליה, **אמנם לתלמידי חכמים יש הרבה מליצי יושר, אבל חטא הדיבור הוא נורא מאד!**

וכותב חתנו, הרי ידוע שר' יצחק היה ממעט בדיבור, ובאלול ועשרת ימי תשובה הוא בכלל לא דיבר, הוא היה בתענית דיבור, ובכל אופן מה שהוא מצא לציין שזה נורא מאד - זה על חטא הדיבור. וכן הגר"א כתב באיגרתו הידועה, כל עמל האדם - לפיהו. כל מה שאדם לומד תורה ומקיים מצוות - הוא יכול להפסיד את זה ע"י מה שהוא מוציא מפיחו. **רואים פה עצה נוספת של החפץ חיים: שמירת הלשון. גם עמל התורה וגם שמירת הלשון.**

בספר קהלת יצחק [לר' שרגא פייבל, הדרשן של וילנא] מביא בשם אחד הגדולים, שכתוב בקהלת (ט, יב) 'כי גם לא ידע האדם את עתו כדגים שנאחזים במצודה רעה'. ופרש"י שם ופירשו רבותינו (סנהדרין פא, ב) היא חכה שאינה אלא כמין מחט ודג גדול נלכד בה.

וכתב רש"י בסנהדרין (שם) שהוא רע וחלש וקטן ואוחז בו דגים גדולים פתאום ואינו רואה, ואינו דומה לנאחז ברשתות על ידי מארב ותחבולות.

והוא מסביר: יש שני סוגי מצודות אצל דגים, יש רשת גדולה, וכשהיא מתמלאת בדגים - מעלים את כל הדגים, כמקובל היום, והדג כולו בתוך החכה. אבל יש סוג נוסף של דייגים, שיש להם חכה, ובסוף החכה יש כמו מסמר שמחוסה באוכל טעים, והדג נכנס לאכול. ואז הלשון שלו נכנסת בחכה והוא לא יכול לצאת, אבל כולו משוחרר רק הלשון תפוסה,

מביא קהלת יצחק, מאי מצודה רעה? חכה. דהיינו: יש בן אדם כולו מלא חטאים, אם מעלים אותו ברשת כולו נלכד - הוא מבין... אבל יש אדם שכולו טוב, לומד ומדקדק במצוות - חוץ מדבר אחד, הוא מדבר לשון הרע, מדבר פה ומדבר שם, הוא בא לשמים - וכולו משוחרר... רק את הלשון תפסו לו. הוא רוצה לשחרר את הלשון - לא הולך לו... ובסוף הוא משלם את כל המחיר. צדים אותו והוא נלכד כולו... זה הפשט כמצודה

רעה, אתה הולך כולך משוחרר כמו הדג. רק החכה תופסת אותך. אתה מנסה לצאת - וכל פעם שאתה יוצא זה כואב לך יותר, כי המסמר הזה דוקר לך יותר...

הנה יש לנו פה שתי עצות נפלאות ליום הדין, שני הדברים של החפץ חיים. עמל התורה, ועל זה הח"ח שם דגש, עמל התורה, ושמירת הלשון.

וכבר הזכרנו בשם רה"י ר' הלל זאקס זצ"ל שאמר בשם החפץ חיים שמי שזהיר בלשון הרע יש גם מעלה גדולה שאין בדברים אחרים, כי הזהיר בלשון הרע בית דין של מעלה בכלל לא רוצים לשמוע את הקטיגור. כמו שהוא סגר את האזניים ולא רצה לשמוע לשוה"ר, גם בית דין של מעלה סוגר את האזניים.

עמל התורה - זה יסוד להצלחה. החזו"א כותב, **כל סגולות התורה נאמרו על עמלה.**

מסופר שרה"י הגאון ר' נתן צבי פינקל זצ"ל שאל פעם איזו שאלה, והיה שם בחור בעל כשרון שמיד אמר תירוץ. **אמר לו ר' נתן צבי: תשמע, אני לילה שלם לא ישנתי מהקושיא הזו, אז יש לי רשות לומר תירוץ. מה נראה לך, שעם איזו הברקה אחת פותרים קושיאות כלאחר יד?!...**

מספרים שר' ברוך בער שאל פעם בחור שאלה קשה, והבחור ענה לו תירוץ, ור' ברוך בער פרך את התירוץ. חזר הבחור (שהיה כשרוני) וענה תירוץ אחר, וגם את זה דחה ר' ברוך בער, הוא רצה לומר תירוץ נוסף, **אבל ר' ברוך בער אמר לו נראה לך שאפשר להגיז ככה סברות והברקות כלאחר יד ולהחליף כמו גרבים?! על תורה צריך לעבוד!!! עמל התורה!**

הגה"צ ר' משה אהרן ברוורמן זצ"ל (חותנו של רבינו רה"י הגרבי"ד דיסקין שליט"א) מביא בקונטרס מאי אלול בשם רבותינו: **אלול לא מכין את האדם לראש השנה, אלא אלול מכין את הראש השנה של האדם.** (ועיין שם בביאור הדברים). אכן גם מה שראינו עכשיו: אדם חושב שביום הדין כולם אותו הדבר השאלה רק איך אני יגיע לשם, ואיך אני יזכה, אבל זה לא נכון. ראינו עכשיו שיש כמה סוגים של משפטים. כמו שבמטוס יש שלש מחלקות,, יש את המחלקה הרגילה - מחלקת תיירים, ואח"כ יש מחלקת 'אנשי עסקים', ויש את 'המחלקה הראשונה', שם אתה מרגיש יותר טוב מאשר בבית...

לפי הכסף ששילמת - כך אתה מקבל. גם שמה יש מחלקות, וכמו שאומר הח"ח שהוא במחלקה אחרת לגמרי, אתה קובע לעצמך את יום הדין, מי יהיו השופטים, ומי יהיו הדיינים, ואיך ידונו אותך.

מי שקודם בדין - זוכה

הגאון ר' איצליה בלאזר מביא בספרו כוכבי אור, את המשנה בראש השנה (טז, א) 'בראש השנה כל באי עולם עוברין לפניו כבני מרון', ובגמ' שם דף (יח, א) מאי כבני מרון? הכא תרגימו **כבני אמרנא**, ככבשים שמונין אותן לעשרן ויוצאין זה אחר זה בפתח קטן, שאין יכולין לצאת כאחד. ריש לקיש אמר - **כמעלות בית מרון**, רב יהודה אמר שמואל **כחיילות של בית דוד.**

ושואל ר' איצליה, מה הפשט בזה, וכי אני צריך דוגמאות?! אני מבין לבד שבני מרון הכוונה היא שעוברים אחד אחרי השני, מה שייך פה דוגמאות...

והוא מסביר דבר דבר (ע"פ הרש"י). יש שלש אפשרויות לזכות בדין:

אפשרות ראשונה: אדם שהוא צדיק וישר וזכויותיו מרובים מעוונותיו. מזכים אותו על פי דין. וככל שהוא יותר צדיק הוא קודם.

אפשרות שנייה: אע"פ שעוונותיו מרובין על זכויותיו, והוא רשע. מ"מ זוכה בדין מצד הרחמים בשביל איזה זכות שיש לו. **אפשרות שלישית:** אותם שזוכים לרחמים מבלי ידועה,

רק כי כן רצונו יתברך שמו. וממה הקב"ה נותן? מאוצר מתנת חיים. הם זוכים ברחמים מבלי זכות ידוע. רק כי כך הוא רצון הקב"ה, לרחם אע"פ שאינם כדאים. וכמו שנאמר וחנותי את אשר אהן - אע"פ שאינו הגון, ורחמתי את אשר ארחם - אע"פ שאינו הגון, כדא' בברכות (ז, א).

ומסביר ר' איצליה, זה כוונת הגמ' בשלשת ההסברים מהו כבני מרון.

האפשרות הראשונה - כבני אמרנא, ככבשים שמונין אותן לעשרן, והם יוצאים זה אחר זה בפתח קטן שאין יכולין לצאת כאחד. ומטבע הדברים, איך זה נראה? כל אחד דוחף את השני בשביל לצאת הראשון, ומובן מאליו שהכבשים הבריאים והחזקים בכחם וגבורתם - יעשו חיל ויתאמצו לצאת הראשונים, והכבשים החלולים באין אונים - ישארו לאחורונה. וכן ביום הדין כל אחד רוצה להקדים ולהגיע ראשון, מי הם הגיבורים? אלו הצדיקים והחסידים הם באים בזרוע, בכח מעשיהם וכאז"ל לפי כח מעשיו יעבור ראשון ראשון.

האפשרות השניה - זה האנשים שעוונותיהם מרובים מזכויותיהם, אבל הם זוכים ברחמים בגלל איזה זכות. ואז יתכן ששנים יהיו שווים ובכל אופן האחד יהיה קודם, והוא אשר הקדים לבוא ראשונה ולהכין עצמו קודם ליום הדין, וזה הדמיון למעלות בין מרון, והיינו במקום צר שהעמק עמוק משני צדדיו ורק אחד יכול לעבור, ואז מי שהקדים הוא העובר ראשון.

האפשרות השלישית - זה מי שזוכה ברחמים, מתנת חיים. וכן ביום הדין יש הזוכים ברחמים כי כך הוא רצונו יתברך. וזה הכוונה "כחיילות בית דוד" - כך היו מונים אותם זה אחר זה בצאתם למלחמה. ובסדר של המלחמה - הכל נקבע ע"פ המפקד. הוא מחליט מי קודם ומי מאחר. וכן ביום הדין יש חלוקה אחת בלי טעם וסדר ידוע, רק כפי רצון הקב"ה.

חשבונות שמים - מי יעמוד כנגדם... ונפ"מ מי יעבור ראשון. מביא ר' איצליה את הגמ' ברי"ה (ח, ב) מלך וציבור - מלך נכנס תחילה לדין, ואחד הטעמים הוא, מקמיה דליפוש חרון אף. ופרש"י שירבה חרון אף בשביל עוונות הציבור. והיינו שהנהגת הקב"ה במשפט היא כעין מלכותא דארעא. וכמה שמגיע ראשון - יש יותר סיכויים שיזכה, אך ברגע שמגיע עוד חוטא ועוד חוטא, כל עוון מצטרף לחטאים של מי שעבר לפניו - והחרון אף הולך וגובר, והשופט מתחיל כבר להחמיר בדין, ומי שנכנס ראשון - יש לו יותר סיכויים לזכות בדין. יש פה שלשה סוגים של משפט, ואתה קובע לעצמך איזה ראש השנה יהיה לך.

לא לחפש תחליפים זולים

הגמ' אומרת (ע"ז יט, ב), מכריז ר' אלכסנדר מן מאן בעי חיי, מאן בעי חיי, כנוף ואתו כולי עלמא לגביה, אמרי ליה הב לן חיי, אמר להו מי האיש החפץ חיים וגו'. ומפורסם יותר המדרש בפרשת מצורע, שהיה רוכל שהכריז בשוק מאן בעי סם חיי? והתאספו כולם סביבו, והראה הרוכל את הפסוק בתהילים מי האיש החפץ חיים? נצור לשונך מרע. מה הם רצו לעשות בהכרזה הקודמת מאן בעי חיי מבלי לפרש.

אמר ר' איצליה: ונקח דרך דוגמא אם יבואו היום הטבעוניים ויגידו שיש להם תרופה לאריכות ימים, או שיודעו שיש איזו הרצאה בזה - כולם יבואו. אבל למה, אתם באמת מאמינים שיש תרופה לאריכות ימים?! אבל אולי, על הצד הכי רחוק בכל זאת מגיעים...

איכנוף כולי עלמא ואתו: אמר להם הרוכל, למה באתם? חשבתם שיש איזו תרופה - אין!!! והדבר שבאמת יכול לעזור, מי האיש החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב, נצור לשונך מרע, ושפתך מדבר מרמה, סור מרע, ועשה טוב, בקש שלום ורדפהו. בזה לצערנו אנשים מתרפים.

מרון הסטייפלר זצ"ל היה אומר, יש הרבה נהגי משאיות או מוניות שהם כופרים בכל, על כל דבר של יהדות הם אומרים שהם לא מאמינים בכלום. אבל אם תגיע לו בפרסת סוס שתלוי לו על גבי המשאית - זה סכנת חיים... כי בשביל הנהג משאית - נגעת במזל שלו... אמונה תפילה.

כל אלו הכופרים מאמינים בכל מיני שטויות. אבל שיש אלוקים חיים שיכול באמת לעזור להם - הם לא מאמינים.

ונחזור על דברי המשגיח הגה"צ ר' מאיר חדש, כתוב בחז"ל למה תוקעים בשופר? משום שכשמה עלה למרום, עם ישראל תקעו בשופר ואמרו אל תחטאו בעגל! שאל ר' מאיר, הרי הם כבר יודעים איזה מחיר הם שלמו על העגל... עדיין קיים חשש שהם יעשו עגל שוב!?

והסביר: בני אדם מחפשים תחליפים יותר קלים ואז אפשר להגיע לעגל, לעגל יש הרבה שמות... אם לא עגל כפשוטו אז ימצאו משהו אחר ולכן היה צריך לתקוע ולהודיע - אל תחטאו בעגל! אל תחפשו דרכים זולים וקלים.

(ונספר: לפני הרבה שנים הייתי עם סבתי ע"ה אצל ד"ר קוק. והוא אמר לה - את לא כזו עשירה לקנות דברים זולים. דברים זולים מיד מתקלקלים וצריך לקנות עוד אחד, וכשזה גם מתקלקל - צריך לקנות שוב.)

אין תחליפים זולים. צריך לעבוד!!! אתה רוצה אריכות ימים? אין שום כדורים או תרופות טבעיות... תעבוד. נצור לשונך מרע.

החפץ חיים זכה לאריכות ימים, והוא עשה מסיבה. הוא אמר: אילו לא הייתי מאריך ימים - היה חילול ה'. היו רואים שאני נזהר בלשוני ולא מאריך ימים... ברוך ה' שהארכת ימים ולא יהיה חילול ה'. ועל זה הוא עשה מסיבה.

ומעשה בחפץ חיים, שהוא הראה פעם לגאון ר' חיים יצחק פופקה את הפה שלו למעלה מגיל תשעים, ואמר לו תסתכל על השיניים שלי... כל השיניים היו שלמות! מי ששומר על הפה - הפה נשאר שלם. מי האיש החפץ חיים. מי שלא מאמין - שינסה... שישמור טוב על הפה, ויראה איך שהוא יאריך ימים בעזרת ה'.

אל תזרקו אבנים...

כתוב בלקט יושר: (כשהולכים לסליחות) יולך לבית הכנסת באימה וביראה, ואע"פ שאין לבו כל כך בחרדה, מכל מקום טוב הוא שלא ילך בקלות ראש כדי שלא יראה לבריות שהוא כופר בפרהסיא.

אתם שומעים?... כשהולכים לסליחות אפילו אם הלב לא כ"כ שלם, תלך בצורה שאתה מפחד, באימה, וגם אם זה לא אמיתי, אבל אל תיזקק ככופר.

אדם שיש לו משפט והוא הולך לבית משפט, הוא מחייך?! היו כאלו שהיו באים באזור הימים הללו לבית משפט, לראות איך נראה דין ואיך כולם רועדים שמה... וזה עוד משפטים שיחסית הם כלום, אך פה דנים אותך על הכל! לכל הפחות אל תהיה כופר! שיראו על הפנים שלך שאתה מפחד.

מרון רה"י הגאון ר' מיכל יהודה היה מספר את הסיפור של המשגיח הגה"צ ר' לייב חסמן בשם החפץ חיים, והוא היה בוכה כשהוא סיפר את זה... היה מלך, ופעם התקשורת לא היתה כ"כ מפותחת, וכשהמלך יצא הוא היה נכנס למרכבה יחד עם כל השרים מסביב, ויוצא ברחבי הממלכה. והנה במקומות הקרובים למלכות - כולם הכירו אותו וכיבדו אותו. במקומות היותר רחוקים, הם רק שמעו עליו בסיפורים... וגם שם כיבדו אותו. בשאר המקומות - בכלל לא ידעו שיש מלך... אבל ראו מרכבה הדורה, לפחות הם לא ביזו אותו... אבל ממש בסוף, הוא הגיע לירכתי הממלכה שלו, מקום רחוק מאד, ואף אחד לא הכיר אותו. והיו אנשים פשוטים וקלים ובכלל לא ידעו שיש

מלך, אמר להם ראש הכפר, **אם אתם לא מקבלים אותו יפה - יהיה תירוץ שלא ידעתם. אבל לכל הפחות - אל תזרקו אבנים! אבל הם זרקו אבנים. וכך היה. כשהמלך חזר למקומו נענשו ע"ז קשות.**

ואז אמר ר' לייב חסמן, ור' מיכל יהודה היה בוכה; בדורות הראשונים שהיו קרובים ליציאת מצרים ולמתן תורה, מי ליווה את המרכבה של המלך? האבות הקדושים, משה רבינו, אהרן הכהן, אחרי זה הנביאים... אח"כ התנאים והאמוראים, הראשונים, וגדולי האחרונים... ולאט לאט המרכבה ממשכה לדורות שבכלל לא יודעים ומכירים, **אבל אבנים אל תזרקו...**

אחרת תשלמו על זה ביוקר, אל תזרקו אבנים.
אחד שמסוגל באלול לדבר דברים בטלים בבית מדרש ובשעת השיעור - זה חילול שם שמים בפרהסיא, וזה גורם קרירות לאחרים, לא ייתכן שאדם שיודע שיש דין יעשה כזה דבר, לכל הפחות אל תזרוק אבנים! זה המרכבה של המלך וכן בכל דבר שגורם לרפיון בבית מדרש... צריך לדעת שאלול זה לא כל השנה, וגם אם אתה לא רציני באמת - אומר הלקט יושר לפחות תראה כאילו אתה רציני כדי שלא ייראה לבריות שהוא כופר בפרהסיא.

תעשה כל מה שביכולתך

כבר הזכרנו שאלול זה כמו מעלית, האדם רק צריך להכנס ואז המעלית מעלה אותו למעלה, בזמן קצר הוא מגיע לקומות עליונות, שלעלות ברגל היה לוקח זמן רב, והרבינו יונה ישר בהתחלה כתב, כי יעזור ה' לשבים כאשר אין יד טבעם משגת ויחדש בקרבם רוח טהורה להשיג מעלת אהבתו, ובאלול כתבו הפוסקים שיש ס"ד מיוחדת לקבל תשובתו מאהבה, אך כיצד נכנסים למעלית.

המשגיח הגה"צ ר' יחזקאל לוינשטיין זצ"ל סיפר בישיבה: בא אלי בן אדם בירחי כלה ושאל, כתוב בחז"ל כל מי שיש בו גסות הרוח (גאוה) אין עפרו ננער לתחיית המתים. היום, כמעט כולנו בעלי גאוה. (אחד שיעור חזון איש השני שיעור ר' חיים נאה), המכנה משותף שכולם בעלי גאוה. אז מי יקום לתחיית המתים, רק גדולי ישראל?! אמר ר' יחזקאל: עניתי לו מה שעניתי, אבל לכם אני רוצה לומר את התשובה האמיתית: כתוב בפרשה: 'החיים והמות נתתי לפניך הברכה והקללה - ובחרת בחיים!' יש מצות עשה של ובחרת בחיים.

[דרך אגב: מספרים שלחידושי הרי"ם היה בן שקראו לו ר' אברהם מרדכי (אביו של השפת אמת) פעם אחת הוא היה קרוב לגסיסה... בא אליו אביו החידושי הרי"ם ואמר לו, אברהם מרדכי! ובחרת בחיים זה גם הרגע!!!...]

ונשאלת השאלה: וכי צריך להגיד לי לבחור בחיים?! אם אומרים לי שזה חיים, וזה מוות - ברור שאני יבחר בחיים! אומר המשגיח ר' יחזקאל: **הכוונה היא, אפילו אם לא הגעת לדרגה הגבוהה של הענוה, אבל תבחר בזה!!! תרצה ללכת בכיוון הזה. תיכנס למעלית... לך לשמה. אפילו שיש עוד מה להתקדם, אבל אני רוצה את הענוה, ומחפש את הענוה, ואני הולך בכיוון של ענוה.**

המשגיח הגה"צ ר' מאיר הביא, שכתוב בגמרא שיעקב אבינו הלך לחרן. כשהגיע לחרן אמר: 'אפשר שעברתי על מקום שהתפללו בו אבותי ולא התפללתי בו?!', יחב דעתיה למהדר וחזר עד בית קל וקפצה לו הארץ, הוא רק **חשב** אני רוצה להתפלל שמה והוא כבר היה שמה. **תיכנס למעלית. תבחר בחיים. לך בכיוון הזה. ותשתדל לעשות מה שאתה יכול לעשות.**

העיקר השלישי היגון, ישתונן כליותיו ויחשוב כמה רבה רעת מי שהמרה את יוצרו. ויגדיל יגון בלבבו וסער מתחולל ברעיוניו, ויאנח במרירות לב, כי יתכן שיתחרט וירע בעיניו על חטאתו

אשר חטא, ולא השלים חקו בזה, כי גם הפסד דינר או איסור קשה בעיני האדם, אך אם אבד עשרו בענין רע ויצא נקי מנכסיו, נפשו עליו תאבל ותכבד אנחתו ונפשו מרה לו וכו'. ויותר מהמה ראוי שיצטער ויאנח מי שהמרה את השם יתברך.

וא"כ כמעט ונעלת דלת בפני השבים שהרי קשה מאד להגיע לזה, אכן בעיונים לספר שערי תשובה שי"ל ע"י הארגון 'ארחות יושר' מביא בשם בעל המנוחה וקדושה (הג"ר ישראל איסר זצ"ל תלמיד הגר"ח מואלוז'ין זצ"ל - שער התורה סי' כ), שבשביל עיקר קיום דין 'חרטה' סגי שיתחרט ויצטער האדם כצער שמצטערים באיבוד דינר, אלא שכפי גודל חרטתו כך ערך התשובה ומעלתה וכו' (ואם יתחרט חרטה גדולה כהפסד כל עושרו, כמו המדרגה שהזכיר השערי תשובה, אזי זוכה הוא שמיד שורה עליו רוח קדושה וטהרה, ויכול להיות בטוח שנמחלו עונותיו, עכ"ל).

ובאמת שגם לשון הרבינו יונה מוכח, שכתב רק 'ולא השלים חקו בזה' אבל היא חרטה אשר מועילה לדין התשובה.

הרבינו יונה (ש"ב אות כו) מביא אבות דרבי נתן (פטי"ז) משל למה הדבר דומה למלך שהיתה לו שדה ואמר לעבדיו העלו לי שלשים כורין. לסוף השנה - העלו לו חמשה כורין. אמר להם המלך, הרי אמרתי לכם להביא שלשים? אמרו לו: אדוננו המלך, שדה זו של זיבורית היתה, ואנו עבדנוה בכל כחנו ויצאו רק ה' כורין.

כך עתידין ישראל לומר לפני הקב"ה אתה יודע ביצה"ר שהוא מסית בנו שנאמר כי הוא ידע יצרנו, והקשה המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין, בשלמא המלך - הוא לא ידע שזה שדה זיבורית. אילו הוא ידע - הוא לא היה מבקש יותר מחמשה כורין, אבל הוא לא ידע, אז אמרו לו שהיא זבורית וזה מה שהיא מוציאה, אבל הקדוש ברוך הוא - כי הוא ידע יצרנו, הוא יודע גם יודע... למה הוא מבקש שלשים???

אך התירוץ הוא כל כך פשוט: זה בדיק אותך סיפור... זה ברור שאם אדם יעשה בכל כחו - יעלו אותו. בן אדם חושב שבשביל להגיע לקומה תשעים ותשע הוא צריך לעלות ברגל, אומר לך הקב"ה, מי ביקש ממך? תכנס למעלית! אבל בכל אופן, כי הוא ידע יצרנו, סוכו"ס השתדלת ועבדת קשה ועשית פעולות לבער היצה"ר מקרבך וגם ע"ז שדרך הרבה.

החזון איש אמר שהרבה יותר קל ללמוד שמונה שעות מאשר ללמוד שעתיים... ולמה? כי כשלומדים שמונה שעות גם אם בהתחלה יש יצה"ר, אבל לבסוף הוא נימוח ומתפוצץ ואתה מקבל שמחה וגישמאק בלימוד.

מרון שר התורה הגאון רבי חיים שליט"א - כל כך נהנה מללמוד, פעם באו אליו על איזה עניין (לפני עשרים שנה) והוא חייך ואמר: מה אכפת לכם לתת לי ליהנות מדף גמרא?... למה לקחת לי את ההנאה הזו... תן לי! וכן מרון הרב שך היה שמח ומאושר בלימוד, אבל בחור רגיל אומר, ללמוד שעתיים זה כל כך קשה, אז שמונה שעות?!... שמונה שעות אני מסוגל ללמוד?! החזון איש אומר לך שכן. שאדרבא יהיה לך יותר קל... מי שלא מאמין שינסה. תנסה פעם אחת ותראה איך זה הולך!...

תצא מהמסגרת של ה'אני'

בפרשה כתוב, 'פן יש בכס איש או אשה וכו' אשר לבבו פונה מעם ה' אלוקינו וכו' והתברך בלבבו לאמר שלום יהיה לי כי בשרירות לבי אלך למען ספות הרוה את הצמאה. לא יאבה ה' סלוח לו... ומחה ה' את שמו מתחת השמים.'

שואל המשגיח ר' יחזקאל: מה מדובר פה, שהוא עשה תשובה או לא עשה תשובה? אם הוא לא עשה תשובה - אז מה הנדון בכלל... אלא ודאי הוא עשה תשובה, רק הוא אומר בשרירות לבי אלך. [אמנם הגאון ר' ישראל אליה וינטרוב לא הסכים

המלכת הקדוש ברוך הוא

ידוע, שלא היה אפשר לדבר עם הבית הלוי באלול מחמת שהוא היה שרוי בפרח נורא מהדין. בראש השנה - זה היה ממש נורא ואיום, אבל אמר הרב אברמסקי שביום כיפור - זה היה כבר יותר קל. וכך היתה גם ההנהגה של ר' איצליה בלאזר זצ"ל.

ור' אליהו לופיאן הסביר זאת: בראש השנה - הדין הוא ע"י בית דין של מעלה, בי"ד לא יכולים לוותר כלום, זה לא על חשבונם, הם בסי"ה דיינים וצריכים לדון דין אמת. אבל ביום כיפור - זה הקדוש ברוך הוא לבד! ואצל הקב"ה יש אוצר מתנת חנם. וחנותי את אשר אחן ורחמתי את אשר ארחם. הקדוש ברוך הוא יכול לעשות מה שהוא רוצה... הכל שלו. וממילא הם היו יותר רגועים. יש שאלה מפורסמת: למה עושים קודם ראש השנה ואח"כ יום כיפור? היה צריך להיות הפוך, קודם כל מחילת עוונות ורק אח"כ שיהיה משפט.

ונאמר דברים פשוטים: ידוע שיש היום באמריקה כרטיס הטבות של תושב אמריקאי, קוראים לזה 'גרין קארד'. זה נקרא הכרטיס הירוק, כולם רוצים את זה. אבל אמריקה לא מוכנה לתת אותו לכל אחד, רק למי שבאמת נולד שם. אבל מי שגדל באמריקה, גם אם אחר כך הוא מגיע לארץ - הוא ממשיך לקבל הטבות בלי סוף. וזה סכומים יפים של אלפי דולרים!...

ולענינו: **הקב"ה ביום כיפור זה בבחינת 'וחנותי את אשר אחן ורחמתי את אשר ארחם'. ואם הוא ידון אותנו כמעשנו - אוי ואבוי לנו. הוא יירצה את המשפט עד הסוף... אבל בשביל לקבל את המתנה הזו של הרחמים - אני צריך להיות נתין שלו! ואיך נהיים נתנים של הקדוש ברוך הוא? מלכויות!!! אמרו לפני מלכויות כדי שתמליכוני עליכם! אבל זה בלי מחשבות ואינטרסים... אני לא עושה את זה בשביל לקבל הטבות. אני נהיה נתין בממלכה ואז ממילא אני מקבל הטבות! ועוד איזה הטבות... אתה מקבל חיים, בריאות, פרנסה, הצלחה בלימוד, כל מה שאתה צריך.**

אחד מהפסוקים של המלכויות זה שמע ישראל. שהוא לקבל על עצמנו עול מלכות שמים ולהודיע יחודו יתברך ה' אחד, וכתוב בהלכה שצריך לחשוב שאני מוכן למסור נפש על יחודו יתברך, ולכאורה זה דבר נוסף שלא שייך לעצם הדבר. ומסביר בזה המשגיח הגר"ש וולבה; אם אתה לא מקבל את עול מלכותו יתברך, בכל אופן שאתה חייב אי"כ יש סתירה גמורה ליחודו יתברך שיש שתיים. מי? הקב"ה ואני. כביכול היא מצווה ואני לא מקיים, ולכן צריך לחשוב, אני מוכן לעשות לה' את כל מה שהוא רוצה... כי הוא יחיד בעולמו וכולנו עבדיו עושה רצונו.

קבלת עול מלכות שמים פירושה - אני לא קיים!!! אני מקבל מלכות שמים, זה לא אני והקדוש ברוך הוא. זה רק הקדוש ברוך הוא. ואני עבד שלו ועושה את כל מה שהוא רוצה. אני אחד שהקדוש ברוך הוא שתל אותי פה בעולם ונתן לי תפקיד ואת התפקיד אני עושה. אין את האני. אני רואה מול העיניים רק איך להרבות כבוד שמים ואיך לזכות בדין.

רבותי... כבר את המתנה של אלול אין לנו... אנחנו ברגעים האחרונים! אין לנו אפילו שבוע!!! אריין חאפען, לחטוף, לחטוף, לחטוף!!! אפשר לעשות כזה ביזנעס טוב, הרי לא נסלח לעצמנו! בואו לא נהיה שוטים, ולא נאבד את מה שנותנים לנו. ננצל את הימים האלו, וכולנו נזכה באמת לעלות דרגה, ולהיות עבדי ה' הנאמנים! אמן.

לומר כן. כי תשובה עוזרת לכל, ואכמ"ל. אבל צריך להבין: אם הוא עשה תשובה מה זה בשירות לבי אלך, זה כבר לא שרירות לבי! ונסביר: הרבה פעמים אדם עושה תשובה רק בתוך מסגרת ה'אני' שלו. הוא לא מוכן לחשוב מעבר לזה. הוא יודע יש לי מסגרת מוגבלת מה הכחות שלי, ובתוך המסגרת הזו אני יתקן מה שצריך ואני יעשה תשובה, אבל לא מעבר.

לדוגמא: בחור לא הולך לעשות חשבון נפש למה אני לא מתמיד כמו הגי"ר חיים ברמן שליט"א, כי זה לא לכוחות שלי, רק אם ביטלתי תורה חצי יום, זה נחשב לעוולה. אבל זה שאני לא ר' חיים ברמן - לא יענישו אותי על זה...

וזה לא נכון!!! יכלת להיות ר' חיים ברמן, יכלת להשתנות! אם היית נכנס למעלית היית משתנה! בשביל זה נועד הראש השנה ויום כיפור, אתה יכול להשתנות! וזה השרירות לבי אלך - זה אני! אני מוכן לגעת בהכל חוץ מה'אני' שלי... למה?? תשנה את האני, תיכנס למעלית ותהיה בן אדם אחר.

אחת הדוגמאות שאנו רגילים להביא: **החזון איש כותב על עצמו, ולא זכיתי לשום עונג מתענוגי החיים, זולתי חולי הגוף ושבירתו.** ניקח אדם רגיל, זקן ואפ"י קצת יותר צעיר. כל הזמן הוא חולה... חלש... קשה לו... מה הוא כבר יכול להיות? הוא נהיה רב באיזה 'מושב זקנים' אחד, או באיזה כפר, ואפילו בעיר... הוא עושה חשבון נפש לפני פטירתו, סך הכל - יפה מאד! למדתי, מסרתי שיעורים, עזרתי לאנשים, נתתי צדקה...

אך הוא יבא לשמים, יגידו לו אתה רוצח! היית יכול להיות חזון איש! היה לו חולי הגוף... שבירתו... והוא נהיה חזון איש! ודנים בן אדם על זה! כך למדונו רבותינו. בן אדם חושב: זה המסגרת שלי. במסגרת שלי - פחות או יותר אני מסתדר, אני יעשה גם תשובה.

מה זאת אומרת, וכי אתה יודע מה המסגרת שלך?! תפרוץ אותה!!! בא תבכה, תבקש, תתחנן, תבקש מהקב"ה הוציאה ממסגר נפשי. בא תתחיל לחיות אחרת. תעבוד קשה ותגיע.

הגמ' בסוכה (נב, א) אומרת, לעתיד לבא הקב"ה מראה לצדיקים ולרשעים את היצר הרע, לצדיקים הוא נדמה כהר גבוה, ולרשעים נדמה להם כחוט השערה, הללו בוכים והללו בוכים. צדיקים אומרים, איך הצלחנו לכבוש כזה הר גבוה? והרשעים אומרים: איך לא יכלנו להתגבר על חוט השערה?... ובבית הלוי מסביר את זה. אבל הפשט הפשוט הוא: היצר הרע בהתחלה מפחיד אותך, זה נראה לך קשה, מי יודע מה... תתחיל אתו - תראה שהוא בסך הכל חוט השערה! מי שמתחיל להיות מתמיד - פתאום הוא רואה כמה זה מתוק, כמה זה נחמד, כמה ברצות ה' דרכי איש גם אויביו ישלים איתו!

נכון, בהתחלה זה קשה, כל ההתחלות קשות... הרשעים ראו איך שהצדיקים ככה התחילו, ואיך שהם התענוגו! היה להם טוב! מרן רה"י זיע"א פעם אמר לי: אחד שלומד ויודע ללמוד - אני לא מבין איזה דבר היצר הרע יכול להציע לו שיהיה לו יותר נחמד מאשר ללמוד... הרי זה הדבר הכי מתוק!

אחד חושב: מה, אז כל החיים אני יהיה במלחמה?! תכנס... תתחיל... לא התחלתי! תרצה להשתנות, הרי רוצים לעזור לך! לתת לך מתיקות ועונג שלא הכרת.

לרפואת

הר"ר בצלאל בן הניא רחל שיחי
והר"ר אלחנן בן חנה שיחי
בתוך שאר חולי ישראל

מערכת ארחות חיים

משגרת לכל התורמים והקוראים
ברכת שנה טובה ומבורכת כתיבה וחתימה טובה
וייה רצון שתקבלנה כל התפילות לרצון לפני אדון כל

ניתן לשמוע את השיחה ביום שלישי בערב ולאחמ"כ בשידור חוזר בקו השיחות שמספרו 074-740-3629

ע"מ שנוכל להמשיך בהפצת תורתו של מורינו המשגיח שליט"א, אנו זקוקים לעזרת הציבור

לתרומות והנצחות: 054-843-6282

לקבלת הגיליון במייל: 4166058@gmail.com